

RadioMedian lausunto Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Asia: U 63/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla

Radiomedia kiittää Eduskunnan Sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston kirjelmästä komission DSM-direktiiviehdotusta koskien ja toteaa näkemyksensä seuraavaa.

1

1. Suomen yleisenä tavoitteena tulee olla kotimaisten sisällöntuottajien kilpailuaseman tukeminen globaalissa kilpailuympäristössä.

Direktiiviehdotuksessa nostetaan esille ns. arvokuiluongelma. Kuten ehdotuksessakin todetaan, verkon sisältömarkkinoiden toiminta on viime vuosina monimutkaistunut. RadioMedia pitää erittäin tärkeänä sääntelyn kehittämistä tavoitteena luovien sisältöjen tuottaman taloudellisen arvon oikeudenmukaisempi jakaminen sisältöjen tuottajien ja sisältöjä liiketoiminnassaan hyödyntävien tahojen välillä. Sääntelyllä tulee turvata oikeudenhaltijoiden ja sisältöjen tuottajien mahdollisuudet määrätä, käytetäänkö niiden tuottamaa sisältöä ja millä edellytyksin käyttö tapahtuu, sekä niiden mahdollisuudet saada oikeudenmukainen korvaus käytöstä.

Direktiiviehdotuksen mukaan aktiivisesti toimivien alustapalveluiden, kuten Youtube, jotka tallentavat käyttäjiensä lataamaa sisältöä ja tarjoavat yleisölle pääsyn niihin, tulisi sopia sisältöjen hyödyntämisestä oikeudenhaltijoiden kanssa. Kyse olisi toimijoista, jotka myyvät mainontaa toisten tuottaman sisällön ympärille eli sisällön kaupallisesta hyödyntämisestä. RadioMedia pitää tärkeänä arvokuiluongelman laajempaa tarkastelua. Sitä ei tulisi rajata koskemaan ainoastaan niitä toimijoita, jotka tarjoavat pääsyn *käyttäjien* lataamaan sisältöön.

Radiotoiminnan kannalta arvokuiluongelma koskee erityisesti radiolähetysten ansiotarkoituksessa toteutettavaa linkittämistä internetissä. Kyse on radioyriyten tuottaman sisällön hyödyntämisestä kolmannen osapuolen, kuten TunelIn, liiketoiminnan perustana ilman radioyriyksen lupaa. TunelIn ja lukuisat muut vastaavat toimijat kokoavat omille verkkosivuilleen runsaan joukon radiolähetysiä sekä radioyriyten tuottamaa muuta sisältöä, joiden ympärille he myyvät mainontaa. Toiminta perustuu siten radioyriyten kustantaman sisällön hyödyntämiseen.

Nykylainsäädäntö ei riittävällä tavalla turvaa radiotoimijoiden mahdollisuuksia päättää tuottamansa radiolähetyksen hyödyntämisestä verkkoympäristössä, eikä anna radiotoimijoille mahdollisuuksia puuttua tuottamiensa radiolähetysten luvattomaan hyödyntämiseen kaupallisessa tarkoituksessa.

2. RadioMedia kannattaa esitettyä kustantajien lähioikeuden suoja

Kustantajien lähioikeuden suojan taustalla on tarve turvata moniarvoinen sisällöntuotanto sekä kansalaisten tiedonsaantioikeus, mikä on demokraattisen yhteiskunnan perusedellytys. Kuten jo edellä olemme tuoneet esille, verkon sisältömarkkinoiden toiminta on viime vuosina muuttunut, mikä luo paineita myös tekijänoikeuslainsäädännön kehittämiseksi. Verkkoympäristö on mahdollistanut uusia liiketoimintamalleja, jotka perustuvat muiden tuottaman sisällön luvattomaan hyödyntämiseen.

RadioMedia kannattaa kustantajien lähioikeuden suoja, mutta pitää tärkeänä, että suoja koskee sanoma- ja aikakauslehtien ohella myös radion ja television verkkosivuilla julkaistuja direktiivissä tarkemmin määriteltyjä journalistisia sisältöjä. RadioMedia korostaa lausunnossaan, että monet mediayhtiöt, kuten radioyhtiöt, tuottavat journalistista sisältöä. Radioyhtiöt tuottavat journalistista uutissisältöä välitettäväksi yleisölle paitsi radiolähetyksessä myös radion internetsivuilla. Sisällöntuottajalla tulee olla mahdollisuus turvata sisältönsä ja päättää sen kaupallisesta hyödyntämisestä riippumatta siitä, missä muodossa sisältö tarjotaan – kirjallisessa, audio tai audiovisuaalisessa muodossa.

RadioMedia kummaksuu opetus- ja kulttuuriministeriön kannanottoa, jonka mukaan *”Suomi pitää tärkeänä, että sääntelyllä ei aseteta esteitä tietoyhteiskunnan ja tietoverkkojen toiminnan kannalta tärkeiden palveluiden ja infrastruktuurin toimivuudelle, kuten hakukoneille ja linkitykselle”*. RadioMedia toteaa, ettei linkitystä voida pitää itseisarvona eikä yksioikoisesti sallittuna. Mikäli kaupallisessa tarkoituksessa toteutettu linkitys loukkaa sisällöntuottajan oikeuksia päättää sisältönsä hyödyntämisestä, tulee lainsäädännön turvata sisällöntuottajalle mahdollisuus puuttua toimintaan. Tekijänoikeuden lähtökohtaisena tarkoituksena on turvata tekijänoikeuden haltijan oikeudet, mukaan lukien oikeus päättää sisältönsä hyödyntämisestä.

Sekä kysymys kustantajien lähioikeudesta että arvokuilusta laajemmin liittyvät olennaisesti isompaan kysymykseen moniarvoisen kotimaisen sisällöntuotannon turvaamisesta. Verkkoympäristössä kilpailu on kansainvälistä ja isot kansainväliset toimijat haastavat jatkuvalla syötöllä kotimaisia mediatoimijoita. Suomalaisille sisällöntuottajille tulee turvata mahdollisuus määrätä niiden tuottaman sisällön käytöstä, käytön edellytyksistä sekä saada oikeudenmukainen korvaus käytöstä.

3

RadioMedia ry on kaupallisen radiotoimialan kattojärjestö, jonka tehtävänä on edistää radiotoiminnan harjoittamista ja tukea alan kehitystä Suomessa. Liitto edustaa sekä paikallisia että valtakunnallisia radiotoimijoita. RadioMedian jäsenet harjoittavat radiotoimintaa 94 radiokanavalla.

RadioMedia ry

Stefan Möller

toimitusjohtaja

stefan.moller@radiomedia.fi

puh. 0400 50 8877

Johanna Halkola

edunvalvontapäällikkö

johanna.halkola@radiomedia.fi

puh. 050 377 98 36